

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Vladika a sudcov JUDr. Jozefa Kolcuna a JUDr. Ivana Machyniaka v právnej veci žalobcov : **1/ R. A. S.**, bývajúca v S., S., B., **2/ L. H. C.**, bývajúci v Q., R., X., P., obaja zastúpení JUDr. A. S., advokátkou advokátskej kancelárie v K., proti žalovanému: **S. zastúpená M., B.**, o **určenie ničotnosti, nulity konfiškačného rozhodnutia č. X.-konf. zo dňa 16.3.1948 a iné**, vedenej na Okresnom súde v Lučenci pod sp. zn. 7 C 100/2003, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. júna 2006 sp. zn. 15 Co 109/2006

t a k t o :

Dovolanie žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. júna 2006 sp. zn. 15 Co 109/2006 do jeho zmeňujúcej časti **z a m i e t a .**

Dovolanie žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. júna 2006 sp. zn. 15 Co 109/2006 do jeho potvrdzujúcej časti **o d m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Lučenec rozsudkom z 22. marca 2006, č.k. 7 C 100/2003-144 určil, že konfiškačné rozhodnutie vydané Konfiškačnou komisiou Lučenec, v Lučenci 16.3.1948 pod číslom X.-konf. na meno R. H. C. je od počiatku právne neúčinný správny akt. Žalobu o určenie, že konfiškačné rozhodnutie vydané konfiškačnou komisiou v Lučenci dňa 16.3.1948 pod číslom X.-konf. na meno E. H., rod. A., je od počiatku právne neúčinným správnym aktom, zamietol. Žalobu, že štát vlastnícke právo k pozostalosti po neb. R. H. C., zomrelej X., odňatého konfiškačným rozhodnutím vydaným Konfiškačnou komisiou v Lučenci dňa 16.3.1948 pod číslom X.-konf. na meno R. H. C., ako i na meno E. H., rod. A., nikdy platne nenadobudol, zamietol. Vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Vychádzal zo záveru, že konfiškačným rozhodnutím č. X.-konf. zo dňa 16.3.1968 vydaného osobe R. H. C. došlo k vydaniu rozhodnutia proti neexistujúcemu vlastníkovi, ktorý už ako subjekt práv a povinností v dôsledku smrti neexistoval. Konfiškačné rozhodnutie týkajúce sa menovanej je právne neúčinné rozhodnutie správneho orgánu, ktorým súd nie je viazaný. V tomto nároku žalobe vyhovel. Ohľadom konfiškačného rozhodnutia toho istého čísla vydaného toho istého dňa tým istým orgánom na meno E. H., rod. A., uviedol, že argumenty žalobcov nepreskúmal, keďže mu to neprináleží, lebo preskúmavanie správnosti a zákonnosti správnych aktov je vylúčené z pôsobnosti všeobecných súdov. To bol aj dôvod, prečo v tejto časti nárok žalobcov zamietol. K tretiemu nároku týkajúcemu sa určenia, že štát vlastnícke právo k pozostalostiam po neb. R. H. C. a E. H., rod. A., nikdy nenadobudol uviedol, že ohľadne tohto nároku taktiež žalobu zamietol, pretože je nesporné, že na základe závetu R. H. C. je univerzálnou dedičkou jej nevesta E. H. C., rod. A.. Vzhľadom k tomu, že súd nemohol konať, teda vysloviť ani nulitosť právneho aktu konfiškácie voči závetnej dedičke voči ktorej je teda platnosť konfiškácie v súčasnosti bezosporu účinná, nebolo možné vysloviť, že štát vlastnícke právo k pozostalosti po nebohej R. H. C. platne nenadobudol.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie účastníkov konania rozsudkom z 28. júna 2006 č.k. 15 Co 109/2006-181 zmenil rozsudok okresného súdu v časti o určenie, že konfiškačné rozhodnutie vydané Konfiškačnou komisiou v Lučenci dňa 16.3.1948 pod č. X.-konf. na meno R. H. C. je od počiatku neúčinný právny akt tak, že návrh zamietol. Vo zvyšku rozsudok okresného súdu potvrdil. Vyslovil, že žalovanému náhradu trov konania nepriznáva. Na rozdiel od okresného súdu mal právny názor, že navrhovaným určením neúčinnosti konfiškačného rozhodnutia vydaného Konfiškačnou komisiou v Lučenci dňa 16.3.1948 pod č. X.-konf. či už na meno R. H. C.

alebo na meno E. H., rod. A., ani určením, že vlastnícke právo k pozostalosti po neb. R. H. C. štát nikdy platne nenadobudol, by sa právne postavenie žalobcov nezlepšilo, ani sa uspokojivo neodstránila ich neistota v danom právnom vzťahu. Táto by pretrvávala i naďalej a nevylučovala by ďalšie konanie o vlastníctvo sporných nehnuteľností, ktorých vydania sa žalobcovia chcú domáhať. Žalobcovia teda nemajú naliehavý právny záujem na žalobe v znení ako ju podali na okresnom súde. V prípade podania žaloby o splnenie povinnosti ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva, by súd mohol prejudiciálne vyriešiť otázku ničotnosti, nulity správneho rozhodnutia, o tejto skutočnosti však nie je možné rozhodnúť samostatným rozhodnutím bez podania žaloby o plnenie. Pokiaľ by aj žalobcovia boli mali daný naliehavý právny záujem na určenie ničotnosti konfiškačného rozhodnutia, platnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bola riešená a vyriešená otázka jednak nulitnosti správnych aktov a jednak otázka kedy sú všeobecné súdy oprávnené mimo rámec správneho súdnictva preskúmať správne akty. Skutočnosť, že rozhodnutie konfiškačnej komisie bolo vydané voči osobe, ktorá v čase jeho vydania už bola nebohá alebo voči osobe, ktorá platné dedičstvo nenadobudla, prípadne ani tá skutočnosť, že rozhodnutie konfiškačnej komisie nebolo riadne procesne osobe, ktorej sa konfiškačné rozhodnutie týka, doručené, nemajú za následok ničotnosť, nulitu konfiškačného rozhodnutia i keď ide o nezákonný akt. Okresný súd ako všeobecný súd by teda nebol oprávnený na preskúmanie žalobcami tvrdených skutočností. Uvedené dôvody viedli odvolací súd, aby rozsudok prvostupňového súdu v časti, v ktorej okresný súd návrhu vyhovel zmenil a tento návrh zamietol a v časti v ktorej návrh okresný súd zamietol ako vecne správny potvrdil.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia, ktorého prípustnosť do zmeňujúcej časti opierajú o ustanovenie § 238 ods. 1 O.s.p. a do potvrdzujúcej časti podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodnosť svojho dovolania opreli o ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p., o ustanovenie § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. a uviedli, že konanie je postihnuté inou vadou spočívajúcou v tom, že odvolací súd nekonal o ich odvolacích dôvodoch uvedených v odvolaní z 25.4.2006 tak, ako to ustanovuje článok 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ustanovenie § 4 Občianskeho zákonníka spočívajúce v zákaze denegatio iustitiae, ustanovenie § 80 písm. c/ O.s.p., záväzná konštantná judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a právne predpisy platné v čase vydania konfiškačných rozhodnutí vo veci samej obsiahnuté v ich žalobe, resp. v ich doplnkoch. Mali za to, že konfiškačné rozhodnutie vydané konfiškačnou komisiou v Lučenci 16.3.1948 pod číslom X.-konf. na meno R. H. C. na ťarchu

pozemkovoknižnej vlastníčky, ktorá v čase vydania správneho aktu t.j. 16.3.1948 už nežila – zomrela X. je od počiatku právne neúčinným správnym aktom. Taktiež E. H., rod. A. v čase vydania konfiškačného rozhodnutia nebola zapísaná v pozemkovej knihe ako vlastníčka konfiškovaných nehnuteľností. Konfiškačné rozhodnutie jej nikdy nebolo doručené, nenadobudlo ani právoplatnosť a ani vykonateľnosť. Z uvedeného dôvodu je i toto konfiškačné rozhodnutie právne neúčinným správnym aktom. Z dôvodu neúčinnosti konfiškačných správnych aktov štát nikdy vlastnícke právo k predmetnému majetku nenadobudol. Rozhodnutie odvolacieho súdu teda spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Poukázali i na to, že naliehavý právny záujem v prejednávanej veci je daný objektívnou právnou neistotou, ktorá ohrozuje právne postavenie žalobcov ako vlastníkov. Právny názor odvolacieho súdu o nepreukázaní naliehavého právneho záujmu na určení spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Namietali aj porušenie ich autonómie vôle, keď ich úmysel bol a je prejavovaný v návrhu petitu vo veci samej. Iný návrh petitu ani úmysel z ich návrhu nevyplýva a neobstojí tu právny názor odvolacieho súdu spočívajúci v tvrdení „a nevylučoval by ďalšie konanie o vlastníctvo sporných nehnuteľností, ktorých vydania sa žalobcovia chcú domáhať“. Žiadnym iným právnym prostriedkom nedokážu dosiahnuť elimináciu následkov protiprávne uvalenej konfiškácie, ale práve týmto návrhom na určenie právnej neúčinnosti správnych aktov konfiškačných. Odmietnutím výkonu spravodlivosti a náležitej súdnej ochrany, konajúce súdy zabraňujú zadost'učineniu ich právam a právom chránených záujmov v rozpore s relevantným platným právom a právnou praxou. Z dôvodu, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, v dôsledku čoho im bola odňatá možnosť konať pred súdom, spočívajúcej v porušení princípu autonómie vôle v spojení s porušením práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces majú za to, že je daný dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. Navrhujú, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie so záväzným právnym názorom.

Žalovaný sa k dovolaniu žalobcov písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), týka sa to zmeňujúcej časti rozhodnutia odvolacieho súdu, preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež s tzv. inými vadami konania, pokiaľ majú za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej, alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom, či súdom nesprávne obsadeným). Prípustnosť dovolania z hľadiska ustanovenia § 237 O.s.p. pritom nie je založená už tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou uvedenou v § 237 O.s.p. ale nastáva až vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou uvedenou v citovanom zákonom ustanovení skutočne trpí.

So zreteľom na žalobcami tvrdený dôvod prípustnosti dovolania, sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia dovolateľov, že v prejednáwanej veci im postupom súdu bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatie možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Žalobcovia v podanom dovolaní namietali, že im bola odňatá možnosť konať pred súdom spočívajúca v porušení princípu autonómie podľa ustanovenia § 2 ods. 3 Občianskeho zákonníka v spojení s porušením práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces. Za porušenie autonómnej vôle považujú skutočnosť uvedenú v rozsudku odvolacieho súdu, „že týmto návrhom vo veci samej sa domáhajú vydania majetku v katastrálnom území O.“. Ich úmysel bol a je prejavaný v petite žaloby, a preto právny názor odvolacieho súdu spočívajúci v tvrdení, že to nevyklučuje ďalšie konanie o vlastníctvo sporných nehnuteľností je vyvodením nesprávnych právnych záverov. Právo na súdnu ochranu obsahuje predovšetkým garanciu možnosti domáhať sa svojho práva spôsobom ustanoveným zákonom a tiež znamená, že všeobecné súdy musia právam poskytnúť ochranu zákonom ustanoveným spôsobom. Žalobcovia žiadnym iným prostriedkom nedokážu dosiahnuť elimináciu následkov protiprávne uvalenej konfiškácie iba predmetným návrhom na určenie právnej neúčinnosti správnych aktov konfiškačných. Takúto ochranu im oba súdy neposkytli. Odmietnutím výkonu spravodlivosti a náležitej súdnej ochrany práve konajúce súdy zabraňujú zadosťučineniu ich právam a právam chránených záujmov v rozpore s relevantným platným právnym právom a právnou praxou.

Dovolateľmi namietaný princíp porušenia autonómie vôle nie je možné v žiadnom prípade považovať za zmätočnosť v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p. tak, ako to posudzujú dovolatelia. Je upravený v ustanovení § 2 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktoré pojednáva o upravení vzájomných práv a povinností účastníkov občianskoprávných vzťahov dohodou odchyľne od zákona, ak to zákon vyslovene nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od neho nemožno odchyliť. Poukaz na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 88/1999 dovolateľmi v tejto súvislosti nie je náležitý, nie je žiaden súvis medzi predmetnou vecou a citovaným rozhodnutím. Rozhodne nie je porušením autonómie vôle, tak ako sa to snažia prezentovať dovolatelia, odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v otázke naliehavého právneho záujmu na predmetnej žalobe, ktorý nie je v súlade s predstavami žalobcov. Z obsahu spisu nevyplýva a dovolatelia neuviedli konkrétne skutočnosti v čom vidia porušenie práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces (namietané je iba právne posúdenie). Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k právnemu záveru, že žalobcom nebola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., keďže nedošlo k znemožneniu realizácie ich procesných práv priznaných im v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia ochrany ich práv a

právom chránených záujmov. Poukazuje pritom na tú skutočnosť, že za postup súdu odnímajúceho účastníkovi konania možnosť konať pred súdom v zmysle citovaného zákonného ustanovenia, nie je možné považovať postup súdu v súlade s príslušnými procesnými ustanoveniami. Nedošlo preto k závadnému procesnému postupu, ktorým by sa žalobcom znemožnila realizácia ich procesných práv priznaných im v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany ich práv a právom chránených záujmov v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Dovolatelia namietali inú vadu konania spočívajúcu v tom, že odvolací súd nekonal o ich odvolacích dôvodoch popísaných v odvolaní zo dňa 20. apríla 2006 proti rozsudku súdu prvého stupňa vo veci samej tak, ako to ustanovujú a garantujú príslušné ustanovenia Ústavy Slovenskej republiky, Občianskeho súdneho poriadku, konštantná judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a právne predpisy platné v čase vydania konfiškačných rozhodnutí. Existencia inej vady v dovolacom konaní nevyšla najavo, skutočností tvrdené dovolateľmi je treba považovať za námietky pre nesprávne právne posúdenie veci a nie inú vadu ako sa mylne domnievajú dovolatelia.

Dovolatelia namietajú, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Posúdiť, či je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu (v jeho zmeňujúcej časti) so zreteľom na uplatnený dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) obsahovo konkretizovanému dovolacím námietkami správny (§ 243b ods. 1 O.s.p.) znamená v danom prípade preskúmať opodstatnenosť dovolacím súdom vysloveného právneho názoru, že navrhovaným určením neúčinnosti konfiškačného rozhodnutia vydaného Konfiškačnou

komisiou v Lučenci 16.3.1948 pod číslom X.-konf. či už na meno R. H. C. alebo na meno E. H. rod. A., ani určením, že vlastnícke právo k pozostalosti po neb. R. H. C. štát nikdy platne nenadobudol, by sa právne postavenie navrhovateľov nezlepšilo ani sa uspokojivo neodstránila ich neistota v danom právnom vzťahu. Teda žalobcovia nemajú naliehavý právny záujem na žalobe v znení ako ju podali na okresnom súde, ako aj pokiaľ by žalobcovia boli mali daný naliehavý právny záujem na určení ničotnosti konfiškačného rozhodnutia. Platnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bola riešená a vyriešená otázka jednak nulitnosti správnych aktov a jednak otázka kedy sú všeobecné súdy oprávnené mimo rámec správneho súdnictva preskúmať správne akty s tým, že preskúmať môže správne akty všeobecný súd len so zreteľom k tomu, či sa jedná o akty nulitné, t.j. také vady, ktoré sú tak závažné, že sa neuplatňuje prezumpcia ich správnosti.

Podľa ustanovenia § 80 písm. c/ O.s.p. návrh na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Dovolací súd sa stotožňuje s právnym názorom odvolacieho súdu v otázke naliehavého právneho záujmu na podaní predmetnej žaloby s tým, že navrhovaným určením neúčinnosti konfiškačného rozhodnutia vydaného Konfiškačnou komisiou v Lučenci dňa 16.3.1948 pod číslom X.-konf. na meno R. H. C. by sa právne postavenie žalobcov nezlepšilo ani sa uspokojivo neodstránila ich neistota v danom právnom vzťahu. Táto by pretrvávala i naďalej a nevylučovala by ďalšie konanie o vlastníctvo sporných nehnuteľností, ktorých vydania sa žalobcovia chcú domáhať. Nie je tu teda daný naliehavý právny záujem na takejto žalobe. Až v prípade podania žaloby o splnenie povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva by súd mohol prejudiciálne vyriešiť otázku ničotnosti, nulity správneho rozhodnutia.

Čo sa týka právneho posúdenia nulitnosti správnych aktov ako otázky prejudiciálnej ako aj otázky kedy sú všeobecné súdy oprávnené mimo rámec správneho súdnictva preskúmať správne akty, dovolací súd udáva, že nulitné sú také rozhodnutia, ktoré boli vydané takými správnymi orgánmi, na vydanie ktorých nebol konkrétny správny orgán absolútne vybavený právomocou a na ktoré sa pozerá ako keby nikdy neboli vydané tzv. paakty. Len takéto rozhodnutia je všeobecný súd oprávnený preskúmať mimo rámca správneho súdnictva. Preskúmať teda môže správne akty zásadne len so zreteľom k tomu,

či sa jedná o akty nulitné t.j. také vady, ktoré sú tak závažné, že sa neuplatňuje prezumpcia ich správnosti. U ostatných platí prezumpcia ich správnosti. Skutočnosť, že rozhodnutie konfiškačnej komisie bolo vydané osobe, ktorá bola v čase jeho vydania už nebohá nemá za následok ničotnosť nulitu konfiškačného rozhodnutia. Okresný súd ako všeobecný súd teda nie je oprávnený preskúmať navrhovateľmi tvrdené skutočnosti.

Z uvedeného vyplýva, že rozsudok odvolacieho súdu (v jeho zmeňujúcej časti) bol z hľadiska uplatnených dovolacích dôvodov správny. Pretože nebolo zistené, že by rozsudok odvolacieho súdu (v jeho zmeňujúcej časti) bol postihnutý vadou uvedenou v § 237 O.s.p., či tzv. inou vadou konania v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcov podľa § 243b ods. 1 časť vety za bodkočiarkou O.s.p. do jeho zmeňujúcej časti zamietol.

Žalobcovia podali dovolanie aj voči rozsudku odvolacieho súdu do jeho potvrdzujúcej časti. Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré v zmysle § 236 a nasl. O.s.p. možno napadnúť dovolaním.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. a proti rozsudku odvolacieho súdu je prípustné ešte aj v prípadoch uvedených v ustanovení § 238 O.s.p.

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu do jeho potvrdzujúcej časti (ktorou odvolací súd potvrdil zamietavý rozsudok súdu prvého stupňa (v časti o určenie, že konfiškačné rozhodnutie vydané Konfiškačnou komisiou Lučenec 16.3.1948 pod číslom X.-konf. na meno E. H., rod. A. je od počiatku právne neúčinným správnym aktom a v časti o určenie, že štát vlastnícke právo k pozostalosti po neb. R. H. C., zomrelej X., odňaté vyššie uvedeným konfiškačným rozhodnutím na jej meno ako i na meno E. H., rod. A., nikdy platne nenadobudol), pričom nevyslovil prípustnosť dovolania a nešlo ani o prípad, že by sa odvolací súd v tejto veci odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu. Keďže dovoláním napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje niektorý

zo znakov uvedených v § 238 ods. 1, 2, 3 O.s.p. je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovoľanie podľa citovaného zákonného ustanovenia nepripúšťa.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovoľaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie podmienok prípustnosti dovoľania smerujúceho proti potvrdzujúcemu rozsudku ale sa zaoberal aj otázkou, či podané dovoľanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovoľanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie v ktorom bolo vydané je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom. Prípustnosť dovoľania z hľadiska ustanovenia § 237 O.s.p. pritom nie je založená už tým, že dovoľateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou uvedenou v § 237 O.s.p. ale nastáva až vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou uvedenou v citovanom zákonom ustanovení skutočne trpí.

So zreteľom na žalobcami tvrdený dôvod prípustnosti dovoľania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia dovoľateľov, že v prejednávanej veci im postupom súdu bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožňuje realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Žalobcovia v podanom dovoľaní namietali porušenie princípu autonómie a práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces. Dovoľací súd však nezistil, aby došlo k závadnému procesnému postupu súdu, ktorým by sa žalobcom znemožnila realizácia ich procesných práv priznaných v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany ich práv a právom

chránených záujmov v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. (bližšie pozri dôvody v prvej časti rozhodnutia ohľadne zmätočnosti, na ktoré poukazuje dovolací súd). Dovolatelia namietali taktiež inú vadu (odvolací súd nekonal o ich odvolacích dôvodoch), k inej vade konania v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. však dovolací súd môže prihliadnuť len za podmienky prípustnosti dovolania, nejde ale o postup ktorým by žalobcom bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Nakoľko prípustnosť dovolania voči potvrdzujúcej časti rozsudku odvolacieho súdu žalobcom nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. ani z § 237 O.s.p. odmietol Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcov do potvrdzujúcej časti rozsudku odvolacieho súdu v súlade s ustanovením § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. Pritom riadiac sa právnou úpravou odvolacieho konania nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti a námietok dovolateľov.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcom, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože si ich neuplatnil (§ 151 ods. 1 s použitím § 243b ods. 4 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. apríla 2008

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: